

Skolverkspodden om betyg och bedömning i grundskolan och de andra obligatoriska skolformerna

Stina Haraldsson [00:00:02] Jag funderar på hur jag som lärare ska göra när jag ska sätta betyg, om jag har bristande betygsunderlag. Till exempel om eleven precis kommit från en annan skola.

Stina Haraldsson [00:00:19] Välkommen till ett nytt avsnitt av Skolverkspodden. Snart är det dags att sätta betyg och i det här och nästa avsnitt av Skolverkspodden ska vi grotta ner oss i några vanliga frågor om just betyg och bedömning. Vi pratade faktiskt om det i avsnitt tre av Skolverkspodden. Men betyg och bedömning är något som ni lärare funderar mycket över. Så nu är vi på't igen. I det här avsnittet svarar vi på frågor om betyg och bedömning i grundskolan. Och i nästa avsnitt ligger fokus på hur det funkar på gymnasial nivå. Och ni som svarar på frågorna är som vanligt Linda-Mari Winqvist och Karl David Lärkert. Välkomna ni också!

Linda-Mari Winqvist [00:00:57] Tack!

Karl David Lärkert [00:00:57] Tack så jättemycket!

Stina Haraldsson [00:00:59] En av de vanligaste frågorna Skolverket får om betyg är den fråga jag ställde inledningsvis. Alltså hur jag ska kunna sätta betyg när jag har ett bristande underlag. Det kan ju till exempel handla om att en elev precis har bytt skola. Men vi tar och repeterar lite först. Hur ska jag som lärare tänka när jag sätter betyg?

Karl David Lärkert [00:01:19] Ja, som lärare ska du sätta betyg i slutet av varje termin. Då gör du en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till betygskriterierna, och sätter det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Stina Haraldsson [00:01:32] Vad ska jag göra om jag har ett bristande betygsunderlag?

Linda-Mari Winqvist [00:01:36] Jamen läraren behöver läsa och tolka betygskriterierna i relation till ämnets syfte, det centrala innehållet och den undervisning som har bedrivits. Så betygssättning är alltså inte en mekanisk avprickning, utan en professionell bedömning som lärare gör.

Stina Haraldsson: [00:01:50] Okej, men om eleven som exempel har bytt skola och inte har hunnit möta allt centralt innehåll, kan eleven ens få ett betyg då?

Karl David Lärkert [00:01:59] Ja, det är möjligt. Det är inte hur många lektionstimmar eleverna deltagit i som i första hand är det du som lärare behöver ta ställning till när du sätter betyg, utan det du måste kunna bedöma är att du har ett relevant betygsunderlag för att göra en tillförlitlig bedömning av elevens kunskapsnivå.

Stina Haraldsson: [00:02:16] Kan ni ge något exempel?

Linda-Mari Winqvist [00:02:18] Ja, men ett glosförhör, till exempel i spanska, säger eventuellt inte så mycket om elevens kunskaper i relation till betygsriterierna och då kan det vara mer relevant att använda texter som elever har skrivit, eller muntliga anföranden som eleverna har gjort som betygsunderlag.

Stina Haraldsson: [00:02:32] Så säg att en elev inte har deltagit i alla bedömningssituationer i undervisningen. Kan eleven ändå få ett högt betyg?

Karl David Lärkert [00:02:40] Ja, men det är något som du som lärare behöver avgöra. Det vill säga om betygsunderlaget är relevant.

Stina Haraldsson [00:02:47] Kan du säga lite mer om betygsunderlag?

Karl David Lärkert [00:02:50] Ja, betygsunderlaget behöver ju vara relevant för en värdering av elevens kunskaper i förhållande till betygsriterierna. Däremot ska du inte ta med sent inkomna underlag som du inte har haft tid att värdera på ett tillförlitligt sätt.

Linda-Mari Winqvist: [00:03:04] Detsamma gäller äldre underlag som du bedömer inte ger en tillförlitlig bild av elevens kunskaper när det är dags att sätta betyg.

Karl David Lärkert [00:03:10] Olika delar av betygsunderlaget kan dessutom väga olika tungt. Något som förstärker relevansen kan vara om ett underlag är nyare och därmed ger en bättre bild av elevens kunskaper vid tillfället då du sätter betyg, jämfört med ett äldre underlag exempelvis.

Linda-Mari Winqvist: [00:03:25] Ett annat skäl till att ett underlag väger tyngre än vad det annars skulle ha gjort, kan vara om bedömningsuppgifterna utformats och sam bedömts i samarbete med kollegor.

Stina Haraldsson [00:03:34] Men om en elev byter skola strax innan det är dags att sätta betyg? Hur gör jag som lärare på den nya skolan i så fall?

Linda-Mari Winqvist [00:03:40] Men när en elev byter skola så ska skolenheten som eleven lämnar göra en överlämning till elevens nya skola, och i överlämningen ska det ingå uppgifter om eleven som behövs för att underlätta för eleven på den nya skolan.

Karl David Lärkert [00:03:52] Om det finns underlag från den tidigare skolan kan du ta med det i bedömningen. Det som läraren avgör är om det är relevant betygsunderlag eller ej.

Linda-Mari Winqvist [00:04:01] Det är viktigt att alla skolor har rutiner för hur man hanterar överlämningar för elever som byter skola.

Stina Haraldsson [00:04:06] Ja precis. Och det finns ju faktiskt även ett tidigare poddavsnitt om just överlämningar för den som vill fördjupa sig om det. Det är avsnitt ett av Skolverkspodden.

Stina Haraldsson [00:04:20] En annan fråga som vi ofta får från rektorer, snarare än från lärare, är hur skolan ska göra med betygssättningen ifall elevernas ordinarie lärare varit frånvarande.

Karl David Lärkert [00:04:31] Ja, precis. Och rektorn har ett ansvar för att eleverna alltid får den undervisning de har rätt till, både utifrån antal timmar och utifrån innehåll och så vidare. Utbildningen styrs av läroplanen och kursplanerna. Det gäller oavsett om det är en behörig och legitimerad ordinarie lärare som undervisat eller om det är en vikarie, till exempel.

Linda-Mari Winqvist [00:04:50] Om det är en vikarie som undervisar när det är dags att sätta betyg är det vikarien som ska besluta om betyget. Och reglerna kring vem som får sätta betyg finns på skolverket.se och även som sagt i avsnitt tre av Skolverkspodden.

Stina Haraldsson [00:05:03] Jamen ni hör, Skolverkspodden är ett helt litet bibliotek av stöd för dig som är lärare. Så gå hemskt gärna in och lyssna på tidigare avsnitt. Men det är alltså rektorns ansvar att se till att eleverna får den undervisning de har rätt till. Krasst sett - oavsett hur personalsituationen ser ut?

Linda-Mari Winqvist [00:05:23] Ja, en del i rektorns ansvar för att främja rättvisande och likvärdiga betyg handlar också om dokumentation. Rektorn och lärarna kan tillsammans komma överens om hur skolan ska föra en ändamålsenlig dokumentation, om den görs gemensamt och vad dokumentationen ska innehålla.

Karl David Lärkert [00:05:38] Och även om rektorn och lärarna beslutar sig för att inte ha gemensamma former för dokumentation, är det viktigt att rektorn, så långt det är möjligt, känner till var dokumentationen finns. På så sätt kan skolan säkerställa att kunskapen om eleverna och deras utbildning inte går förlorad när man byter lärare. Det är också den undervisande läraren som har bäst kännedom om elevernas kunskaper. Men dokumentationen behöver så långt som möjligt gå att förstå för en annan lärare, som vid behov tar över undervisningen och sätter betyg. Det här är en fråga om rättssäkerhet för eleverna.

Stina Haraldsson [00:06:09] Men rektorn har alltså ett stort ansvar i det här?

Linda-Mari Winqvist [00:06:12] Ja, det stämmer.

Stina Haraldsson [00:06:16] Påverkas betygssättningen av om en elev har haft stödåtgärder i undervisningen?

Linda-Mari Winqvist [00:06:23] Nej. I slutet av varje termin ska du som lärare göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till betygskriterierna. Och det gäller oavsett om eleverna har haft extra anpassningar eller särskilt stöd.

Karl David Lärkert [00:06:34] Som lärare är det viktigt att hålla isär dels vad som är anpassningar av undervisningen, dels vad som är möjligt att anpassa i bedömningssituationer som behöver ge ett giltigt och tillförlitligt underlag inför betygssättningen.

Linda-Mari Winqvist [00:06:47] Det är viktigt, men inte alltid enkelt, att utforma uppgifter som ger alla elever goda möjligheter att uttrycka sitt kunnande i ämnet. Du som lärare kan använda dig av varierade bedömningsformer.

Stina Haraldsson [00:06:59] Kan ni ge ett exempel kanske?

Karl David Lärkert [00:07:01] Det kan till exempel handla om muntlig, skriftlig eller praktisk redovisning. Att utforma uppgifter så att eleverna ges möjlighet att uttrycka sina kunskaper på olika sätt. Det kan till exempel innebära att se över språkliga hinder, att göra anpassningar av uppgifternas kontext eller att anpassa valet av uppgiftstyp.

Linda-Mari Winqvist [00:07:20] Det blir extra viktigt för en elev som har en funktionsnedsättning att bedömningssituationerna ger goda förutsättningar för hen att visa sina kunskaper i ämnet. Det är viktigt att uppgifterna utformas på ett sådant sätt att de faktiskt prövar de kunskaper som läraren behöver information om, utifrån betygskriterierna.

Stina Haraldsson [00:07:37] Hur ska jag förhålla mig till det centrala innehållet när jag sätter betyg?

Karl David Lärkert [00:07:41] Du ska sätta betyg utifrån betygskriterierna och i förhållande till ämnets syfte, centrala innehåll och den undervisning som bedrivits.

Stina Haraldsson [00:07:50] Kan ett icke godkänt moment liksom släpa efter och ge ett F även i kommande terminsbetyg och slutbetyg?

Linda-Mari Winqvist [00:07:57] Det beror naturligtvis på det enskilda fallet. När du som lärare sätter terminsbetyg ska du bara bedöma de delar som blivit aktuella i undervisningen till och med det tillfället då du sätter betyg. För att få ett

godkänt terminsbetyg ska eleven uppfylla alla delar av betygskriterierna för betyget E, som har prövats till och med den aktuella terminen. En del av kriterierna som har prövats tidigare ligger därför till grund även vid kommande terminsbetyg.

Stina Haraldsson [00:08:23] Men hur ska jag som lärare tänka i en sådan här situation?

Karl David Lärkert [00:08:26] Ja, det är viktigt att komma ihåg att om det verkar som att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, så ska hen få tillgång till stöd. Om eleven tidigare fått ett F är det förstås en viktig signal om att hen kan behöva stöd för att uppfylla betygskriterierna och få ett godkänt betyg.

Linda-Mari Winqvist [00:08:43] Som lärare behöver du utvärdera din dokumentation av elevernas kunskaper ganska regelbundet, och det kan visa om en elev behöver stödinsatser, till exempel extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller särskilt stöd.

Karl David Lärkert [00:08:56] Så svaret på frågan är att om eleven, trots stödåtgärder, inte uppnår de betygskriterier som minst ska uppfyllas vid betygssättningen, kan eleven inte få ett godkänt betyg.

Stina Haraldsson [00:09:08] Som lärare är det också du som har bäst koll på vad dina elever kan och behöver. Du har expertisen att bedöma just dina elevers kunskaper. Men är du tveksam och vill veta ännu mer om vad som gäller, då kan du alltså lyssna på tidigare avsnitt av Skolverkspodden. Och på skolverket.se hittar du också massor med information om hur du sätter betyg och bedömer elevers kunskaper. Tack Karl David och Linda-Mari. Om en månad hörs vi igen och snackar betyg och bedömning på gymnasienivå. Tack också du som lyssnar. Ha det fint och på återseende!

Linda-Mari Winqvist [00:09:41] Hej då!

Karl David Lärkert [00:09:41] Hej då!